

5^a EDICIÓ | **PRIMARIA**

CONCURSO ESCOLAR

HAZLO VERDE

MISIÓN #SALVEMOSLOSBOQUES

CAMBIAR TU MUNDO ESTÁ EN TUS MANOS

UNIDAD DIDÁCTICA 3

**EL QUADERN FORESTAL
I ALTRES PROPOSTES
PER PASSAR A L'ACCIÓ**



LEROYMERLIN
Da vida a tus ideas

**DEMOS VIDA A UN
HÁBITAT MEJOR**

ÍNDEX

1 PRESENTACIÓ

1.1 COM PODEU TREBALLAR AQUESTA UNITAT?

2 ACTIVITATS D'ACCIÓ DIRECTA SOBRE L'ENTORN

3 EL QUADERN FORESTAL



Us proposem una sèrie de **petites activitats de recerca i recopilació de dades** que us serviran per determinar **l'estat dels boscos del vostre entorn**.

És igual **si sou de camp o de ciutat: l'entorn que ens rodeja està viu**, tant en un ambient urbà o rural.

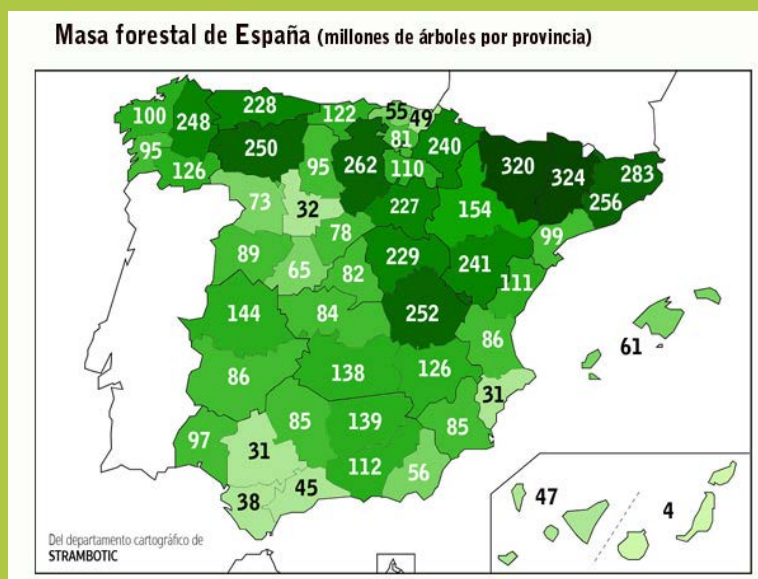
Per això és important conscienciar-se amb l'ODS que tractem en aquesta edició, perquè els ecosistemes terrestres i la biodiversitat que contenen s'han anat adaptant a les noves circumstàncies derivades del canvi climàtic, en el millor dels casos; i, en el pitjor, han anat desapareixent fins la seva extinció.

Per això és important tenir cura dels boscos i, si no tenim la sort de viure a prop d'algun, que valorem allò que ens dona i ens ofereix, al mateix temps que reflexionem sobre l'impacte que tenen la urbanització sobre l'entorn natural i la sobreexplotació dels recursos que els boscos ens proporcionen.

Espanya és el segon país europeu amb més superfície forestal: 7.500 milions d'arbres, només per darrere de Suècia.

La seva massa forestal ha crescut els darrers anys un 31 % gràcies a la protecció ambiental.

Són dades de [l'Inventari Forestal Nacional](#).



Font imatge: blogs.publico.es

Per als més petits: observeu aquesta taula. S'hi recull el nombre de milions d'arbres per província. Demaneu a l'alumnat que, un cop recopilada la dada del nombre d'habitants per província, divideixin aquesta xifra pel nombre d'arbres. El resultat els donarà el nombre exacte d'arbres per habitant.

1.1 COM PODEU TREBALLAR AQUESTA UNITAT?

Aquestes activitats opcionals us poden ajudar a enfocar el vostre treball de presentació i **dirigir la vostra campanya de sensibilització**.

Abans d'aquesta part de desenvolupament, us recomanem **iniciar el treball amb el visionat i el debat proposats a la UD2**, amb la finalitat de contextualitzar i entendre la transcendència de l'ODS15.

- 1. Informeu-vos i aprofundiu sobre les causes i les conseqüències** (vídeos, enllaços a dades i informes sobre l'estat de la massa forestal).
- 2. Debateu i reflexioneu sobre les actuacions** que desemboquen en les conseqüències negatives (visionat dels vídeos, posada en comú i debat reflexiu).
- 3. Valoreu possibles solucions**, detecteu carències i proposeu millores, tot adquirint competències i actituds de conscienciació individual i col·lectiva (activitats directes, quadern forestal).
- 4. Trebal·leu en equip**, valorant totes les postures, per crear en col·laboració una **campanya de conscienciació dirigida a la comunitat**.

Activitats suggerides	Com i amb quina finalitat	Finalitat de la campanya de sensibilització
Desenvolupament de cinc activitats grupals sobre l'entorn.	En primer lloc, estudieu com està el vostre entorn local i en quina mesura podeu ajudar en la seva millora.	Contribuir de forma activa en activitats en les quals participi l'alumnat, les famílies, l'ajuntament i l'entorn local. Us ajudarà a implicar tota la comunitat en la vostra campanya de sensibilització.
Elaboració grupal del quadern forestal. Recerca i recopilació de dades.	Investigueu l'estat dels boscos del vostre entorn per esbrinar en quin estat estan, la seva massa forestal i l'estat del seu sòl. Recopileu les espècies pròpies i les invasores per definir el patró forestal de la vostra comunitat.	El fet d'analitzar el vostre entorn i la situació dels vostres boscos us ajudarà a definir el missatge de la vostra campanya de sensibilització. Compareu com i en quin nivell es troba el bosc; això us ajudarà a comprovar si el seu estat està alineat amb els objectius de l'ODS15.
Segells de certificació i criteris de sostenibilitat de les empreses locals.	Investigueu el teixit empresarial de la vostra província o comunitat autònoma per comprovar quines empreses es regeixen per criteris de sostenibilitat i quines disposen dels segells que ho certifiquin.	Destacar a la vostra campanya el paper actiu que han de tenir el consumidor i les empreses ajudarà a fer que la vostra campanya tingui més impacte en el vostre entorn.

COMPETÈNCIES CLAU

Competència social i ciutadana

Competència en autonomia i iniciativa personal

Competència i interacció sobre el món físic

ODS N. 15

REPLANTACIÓ D'ARBRES I ALTRES ESPÈCIES VEGETALS

Servei a la comunitat

Organitzeu amb l'alumnat un projecte per repoblar zones devastades per l'erosió i els incendis o per plantar arbres i altres espècies vegetals en llocs com ara descampats o zones estèrils i erms sense ús propers al col·legi.

Amb la finalitat de valorar el paper que tenen els arbres en el medi ambient, deixeu-hi cartells o repartiu entre la comunitat local fullets que informin de la importància de tenir-ne cura per contrarestar els efectes de la contaminació i la desforestació en entorns urbans i rurals.

Aprentatges obtinguts

Valorar l'impacte de la urbanització sobre l'entorn natural.
Habilitats en el treball en equip.
Diàleg i presa de decisions.
Actituds de respecte i compromís mediambientals.

ODS N. 15

NETEJA D'ENTORNS CONTAMINATS

Servei a la comunitat

Organitzeu amb l'alumnat i les famílies campanyes de recollida de deixalles perquè s'involucrin en la neteja d'un entorn proper al centre escolar o de la localitat, d'entorns bruts o contaminats com, per exemple, un parc, les vores d'un riu, un bosc, una arbreda, la platja, etc.

Aprentatges obtinguts

Desenvolupar la consciència mediambiental i la importància de no llençar deixalles en espais naturals pel risc de contaminació que suposa i la pèrdua de biodiversitat.

ODS N. 15	APADRINA UN ARBRE
Servei a la comunitat	Demaneu a cada alumne i alumna que apadrini un arbre del veïnat, del parc, del pati o de la localitat. Que cadascú hi deixi el nom en un cartell que també informi de la denominació científica de l'arbre, l'any de plantació, etc. Amb aquest gest i compromís, cada alumne i alumna es convertirà en el seu cuidador o vigilant i, quan aprecii problemes, avisarà l'ajuntament (falta d'aigua, cartells clavats en el tronc, branques en mal estat...) fent-ne partícip la resta de la comunitat i implicant-se en la seva conservació i valor ecològic.
Aprenentatges obtinguts	Conèixer l'entorn natural local. Valorar la importància de conservar els arbres i la seva importància per preservar l'oxigen. Presa de decisions, autonomia i responsabilitat. Compromís mediambiental.

ODS N. 15	COMPOST CASOLÀ
Servei a la comunitat	Valoreu amb l'alumnat de quina manera es generen a diari quantitats de deixalla orgànica i de quina manera l'adob orgànic beneficia el medi ambient i la comunitat. Per això, creeu un compostador per convertir els rebutjos alimentaris del menjador del centre educatiu en adob orgànic per als jardins de l'escola o per als que hi ha a prop.
Aprenentatges obtinguts	Conèixer els processos naturals de la descomposició i els beneficis que aquests aporten al medi. Prendre consciència del reciclatge i la transformació de la deixalla orgànica en adob.



Un quadern forestal està dirigit a conèixer, d'una banda, la **massa forestal** de l'entorn, la província i la comunitat autònoma i, de l'altra, els **productes que genera el bosc**, és a dir, **l'economia que se'n deriva** (cultius micològics, producció de fusta, etc.).

- Demaneu a l'alumnat que, per **grups de treball**, recopilin la informació següent desglossada a la taula, per després **posar-la en comú i catalogar la massa forestal del vostre entorn**.
- Un grup s'ocupa de recopilar **informació sobre la massa forestal** i l'altre, informació sobre la **indústria del bosc**.
- A la taula següent, disposeu de multitud de webs on podreu trobar les dades.
- Al mateix temps, la taula té diferents apartats, que seran els subgrups de treball que s'han de desenvolupar. Són set apartats que engloben la informació sobre la massa forestal i set més per a la indústria del bosc.
- Amb tota la informació recopilada, feu **diferents mapes de la vostra província** amb la distribució de les espècies arbòries, **gràfics amb les dades** obtingudes, la **ubicació dels sectors productius** de la fusta, els **espais naturals** i els parcs, els **arbres singulars**, etc. **per tenir una visió global de l'estat dels vostres boscos**.

Competències clau

Competència digital

Competència aprendre a aprendre

Competència i interacció sobre el món físic

Competència matemàtica

Competència lingüística

1. CONEGUEM LA MASSA FORESTAL DEL NOSTRE ENTORN

1. Clima.
2. Sistemes muntanyosos, rius i orografia del terreny.
3. Massa forestal per hectàrees.
4. Tipus d'arbres i arbustos.
5. Animals que habiten els boscos, fauna i flora de l'entorn.
6. Espais naturals protegits: parcs nacionals, parcs naturals, reserves naturals, paisatges protegits i monuments naturals.
7. Arbres singulars, espècies d'especial protecció.

2. CONEGUEM LA INDÚSTRIA DEL BOSC

1. Producció forestal: tallar fusta, llenya per a combustió i resina.
2. Producció forestal: transformació de la fusta en taulers i conglomerats per a la construcció i els mobles.
3. Producció forestal: transformació de la fusta en envasos i embalatges de fusta.
4. Producció forestal: fàbriques de paper i cel·lulosa.
5. Productes forestals: mel, bolets comestibles, trufes i altres productes alimentaris.
6. Productes forestals: pastures, caça i pesca.
7. Productes forestals: boscos sostenibles.

Per **iniciar la cerca digital**, us deixem aquesta **selecció d'informes i webs** on podeu cercar la informació resumida en gràfics, mapes i infografies.

En aquest informe, es recopilen totes les dades bàsiques de la massa forestal espanyola. Dades, estadístiques i mapes de situació.

Distribució zonal del mapa forestal d'Espanya.

Mapa forestal d'Espanya per comunitats autònomes.

Gràfics, mapes i fitxes descriptives amb l'autoecologia de les espècies forestals d'Espanya.

Mapes descriptius amb la biodiversitat arbòria d'Espanya.

Gràfics i mapes amb les principals espècies arbòries d'Espanya.

Gràfics i mapes amb les principals espècies arbòries. Composició provincial.

Formacions arbrades d'Espanya.

Alzinars. Explicació i distribució per comunitats autònomes.

Fagedes. Explicació i distribució per comunitats autònomes.

Rebolledes. Explicació i distribució per comunitats autònomes.

Pinedes de pins rojos. Explicació i distribució per comunitats autònomes.

Pinedes de pins blancs. Explicació i distribució per comunitats autònomes.

Pinedes de pins insignes. Explicació i distribució per comunitats autònomes.

Espais naturals protegits d'Espanya. Cartografia.

Catàleg d'espècies exòtiques invasores a les comunitats autònomes d'Espanya.

Recursos i producció de fusta.

Productes del bosc, aliments.